

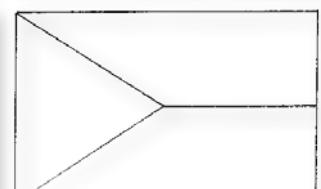
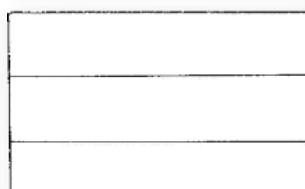
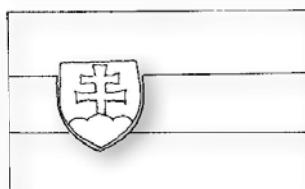
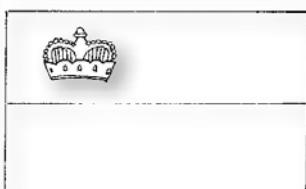
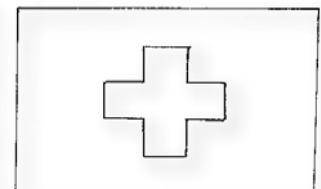
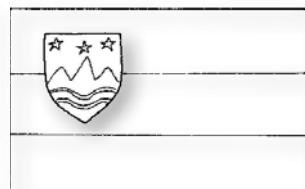
moj novi minimulti

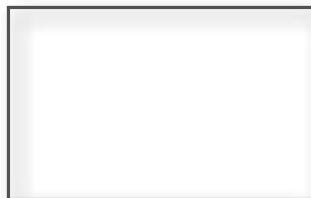
sunce - sladoled - prazniki

Putovanje - Austrija i susjedske države

Kako se zovu susjedske zemlje Austrije i ke farbe imaju njihove zastave? Pomoljaj zastave u odgovarajući farba!

Nimška:

Švicarska:

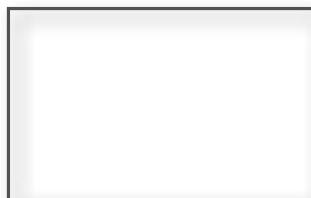
Italija:

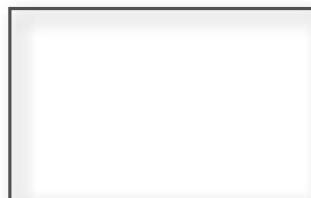
Ugarska/
Madjarska:

Slovenija:

Liechtenstein:

Slovačka:

Češka:

Putovanje - glavni gradi naših susjedov

Poznaš glavne grade? Piši!

Nimška: _____

Slovenija: _____

U kojem gradu stoji
Brandenburgska ljesa? _____

Slovačka: _____

Češka: _____

Švicarska: _____

Italija: _____

U kojem gradu stoji
Koloseum? _____

Ugarska/Madjarska: _____

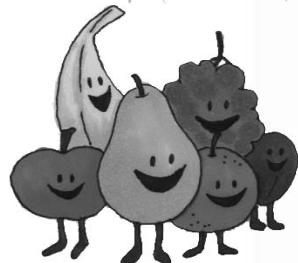

Liechtenstein: _____

4. Stran

Veselje s mojimi prijatelji u prazniki Slobodno vrime uživaju sva dica rado s prijatelji.

Štefan i Paul se labdaju.

Rafaela i Ana ljubu
muziku i pjevaju rado jačke.

Mateo i Laura crtaju kredom.
Ema i Lota jidu
rado friško sadje.

Ča/Što ti rado djelaš s tvojimi prijatelji?

1. Poveži slike s rečenicami!
2. Nacrtaj ili napiši, što ti rado djelaš s tvojimi prijatelji!

Ča/Što djelamo rado u praznici?

Zaokruži riči i napiši je!

uživati labdati pjevat crtati ići čitati iigrati

Napiši riči ovako!

ja uživam   ja se labdam   ja pj_____   ja cr _____

mi uživamo   mi se labdamo   mi pj _____   mi cr _____

ja jim   ja č_____   ja se i _____

mi jimo   mi č_____   mi se i _____

Napiši rečenice pravilno u pisanku!

1. Mi doma. praznike uživamo

2. labdamo Mi u se vrtu.

3. na ulici. rado pjevamo Mi

4. crtamo kredom Mi lipo cvijeće.

5. dan svaki Mi friško sadje. jimo

6. navečer u šatoru. čitamo Mi

7. svaki dan se igramo Mi na igrališću.

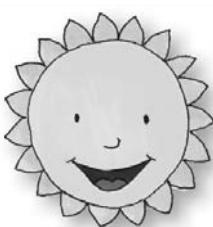

Samoglasniki A-E-I-O-U

Ki samoglasniki falu? Napiši je na redice!

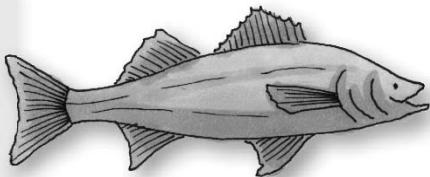
sl_d_l_d

s_nc_

b_c_kl

r_b_

šk_ljk_

m_rj_

s_nc_br_n

krlj_č_

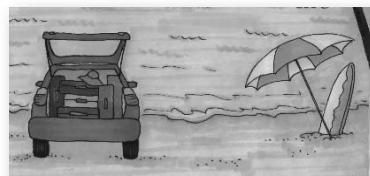
č_lj_

l_bd_

br_d

pl_ž_

Prekriži samoglasnike, ke si upisao/la!

a	a	a	a	a	a	a	a	a	a
a	a	e	e	e	e	e	i	i	i
i	i	o	o	o	o	o	u	u	u

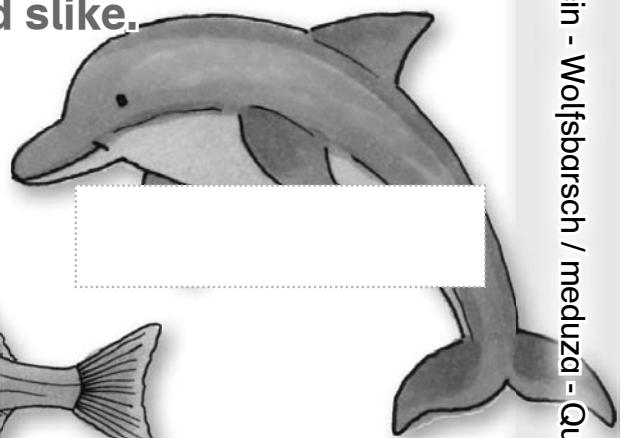

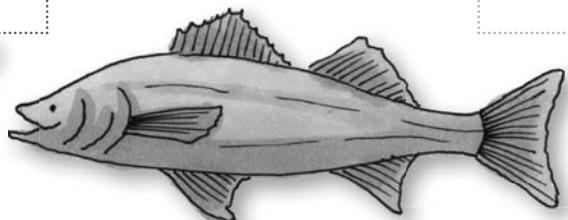
Pod vodom ili u morju

Poznaš imena ovih stvari? Išči slove i poveži je.

Napiši rič za rič pod slike.

bran -

Poveži črljenom farbom!

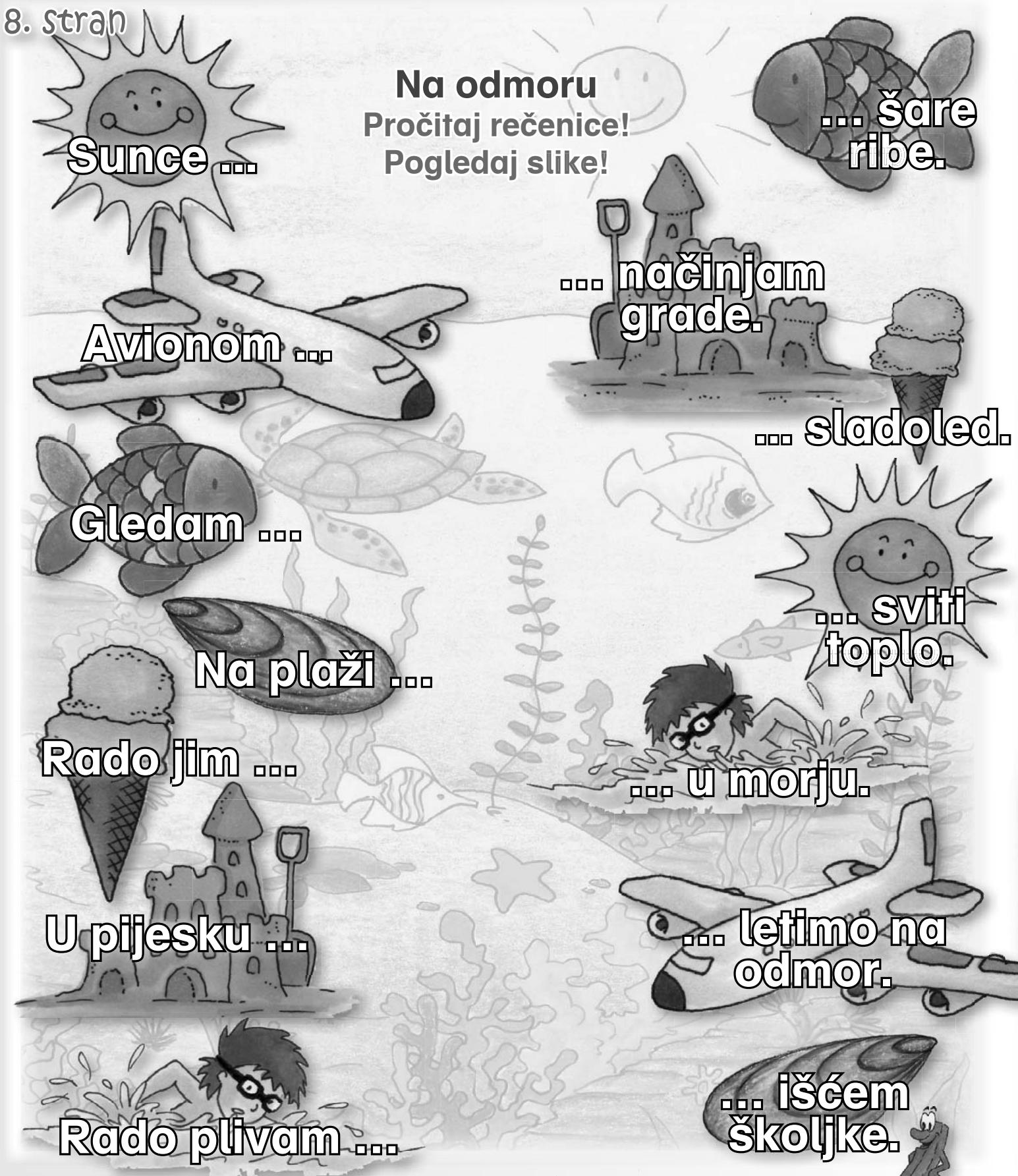
du **cin** ka si skolj me ti za
plas du dro ka **bran** pin

k: pravopis
povezati slove i najti riči, ponavljanje riči i ganjati

minimulti novi moj

brancin - Wolfsbarsch / meduza - Qualle / sidro - Anker / skoljka - Muschel / dupin - Delfin / plastik - Plastik

Ljetni praznici

Čitaj u uloga!

Učiteljica: Drage školarice i školari! Vrijeda ćete dostati svidodžbu. Ljetni praznici su jur blizu. Onda imamo slobodno. Neki od vas ćedu sigurno poći na odmor. Ja idem ovo ljeto u Italiju. Kamo idete vi ljetos na odmor?

Emil: Moja obitelj i ja ćemo se odvesti u Hrvatsku, u Poreč. To je na morju. Spavat ćemo u hotelu. Morebit ćemo poći na izlet u Rovinj.

Učiteljica: A kada ćete poći?

Emil: Drugi tajedan u augustu. Vozit ćemo se autom. To dugo dura. Zato se vozimo u noći. U jutro smo jur u Poreču. Onda morem odmah ručevati u hotelu.

Učiteljica: To je super plan. A kamo ideš ti, Ana?

Ana: Mi idemo u julu u Korušku. Putovat ćemo vlakom. Spavat ćemo u apartmanu blizu „Wörther“-jezera. Pogledati kanimo si i „Minimundus“.

Učiteljica: Lipo! A ti Romana?

Romana: Mi ćemo biti cijeli juli u Španjolskoj. Odletit ćemo avionom.

U augustu ćedu dojti prijatelji. Pokazat ćemo njim Niuzaljsko jezero i Beč.

Učiteljica: Odlično. Željim vam lip odmor i puno veselja!

Odgovori na pitanja! Prekriži pravilni odgovor!

Kamo će se Emil odvesti?

- u Italiju
- u Nimšku
- u Hrvatsku

Kako dugo će Romana ostati na odmoru?

- jedan tajedan
- tri tajedne
- cijeli mjesec

Kada će Emil poći na odmor?

- u augustu
- u septembru
- u julu

Ča/Što će si Ana pogledati?

- jezero i „Minimundus“
- kolodvor
- igrališće i kupališće

Kade će se Ana odmoriti?

- u Beču
- u Štajerskoj
- u Koruškoj

Kamo će Romana putovati?

- u Švicarsku
- u Francusku
- u Španjolsku

Redni broji

Ka farba odgovara? Zaokruži slovu pravilnoga odgovora.
Redoslijed slov ti daje rješenje.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.

Koju/Ku farbu ima...

...dvanaesta kuglja?	U	A	E
...deseta kuglja?	P	Ž	K
...osma kuglja?	I	Z	Š
...druga kuglja?	A	V	N
...sedma kuglja?	Ž	Č	A
...peta kuglja?	Z	J	V
... četvrta kuglja?	A	K	P
...treta kuglja?	R	N	E
...prva kuglja?	V	A	Ž
...šesta kuglja?	K	R	Z
...deveta kuglja?	E	N	P
...jedanaesta kuglja?	I	E	V
...četrnaesta kuglja?	A	K	R
...trinaesta kuglja?	N	Z	E

Odgovor:

k: operiranje
shvatiti i vježbati redne broje

Mjere za težinu

kilogram (kg) - dekagram (dag) - gram (g)

Premini u drugu mjeru!

$$5 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ g} \quad 460 \text{ g} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 25 \text{ dag } 6 \text{ g} = \underline{\quad} \text{ g}$$

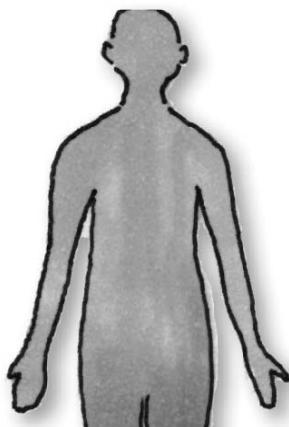
$$83 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ g} \quad 90 \text{ g} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 40 \text{ dag } 1 \text{ g} = \underline{\quad} \text{ g}$$

$$5 \text{ kg} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 8 \text{ kg } 3 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 900 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ kg}$$

$$13 \text{ kg} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 2 \text{ kg } 54 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ dag} \quad 1600 \text{ dag} = \underline{\quad} \text{ kg}$$

Predstavi veličine u različni slučaji. Ispuni tabelu!

	3525g			79842g
1kg75dag5g		2kg5g	4kg22dag	

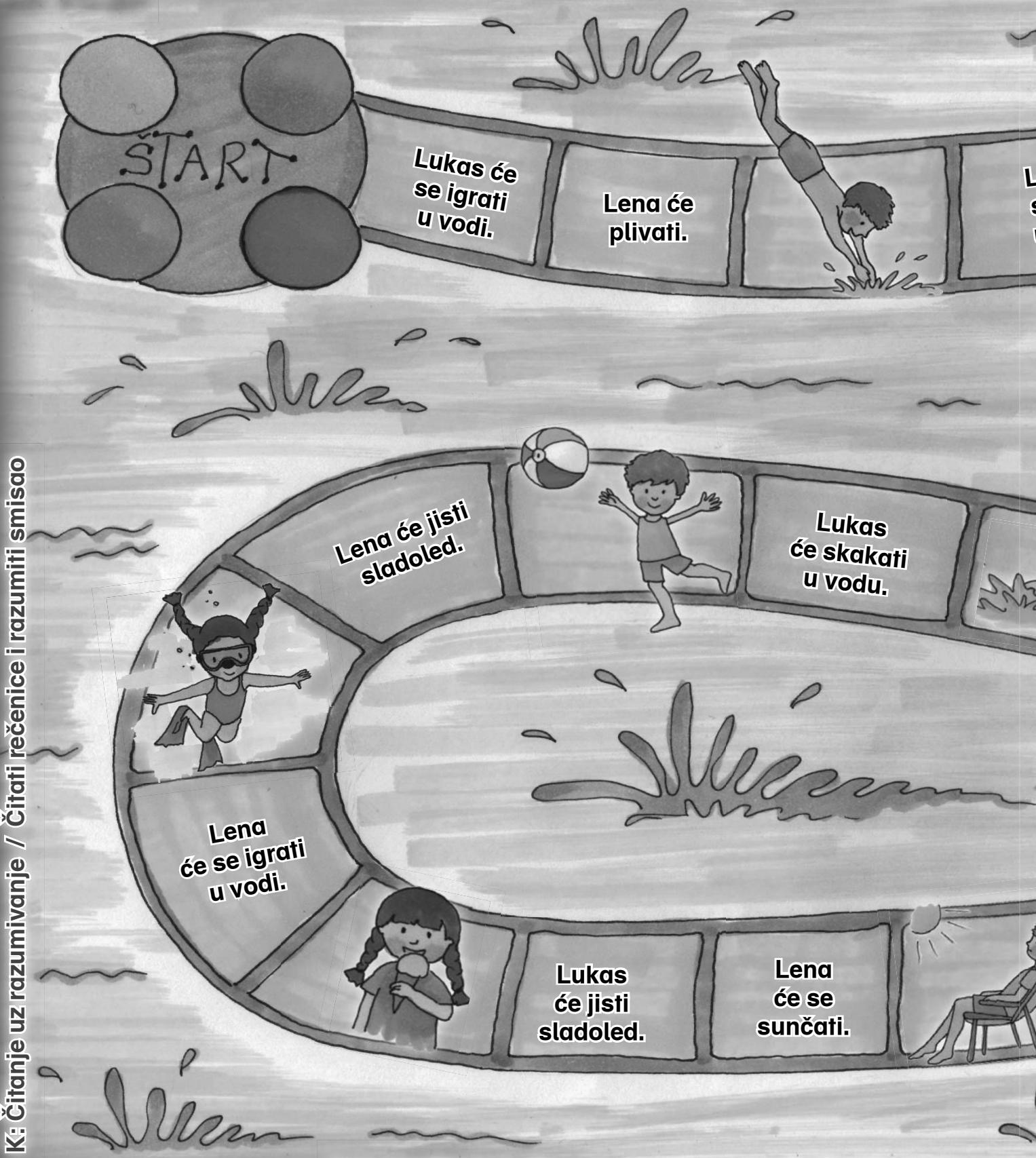
Napiši pravu mjeru slikam!

kg - dag - g

k: operiranje i komuniciranje
strukturirati veličine, pisati kratice, pretvoriti

minimulti novi moj

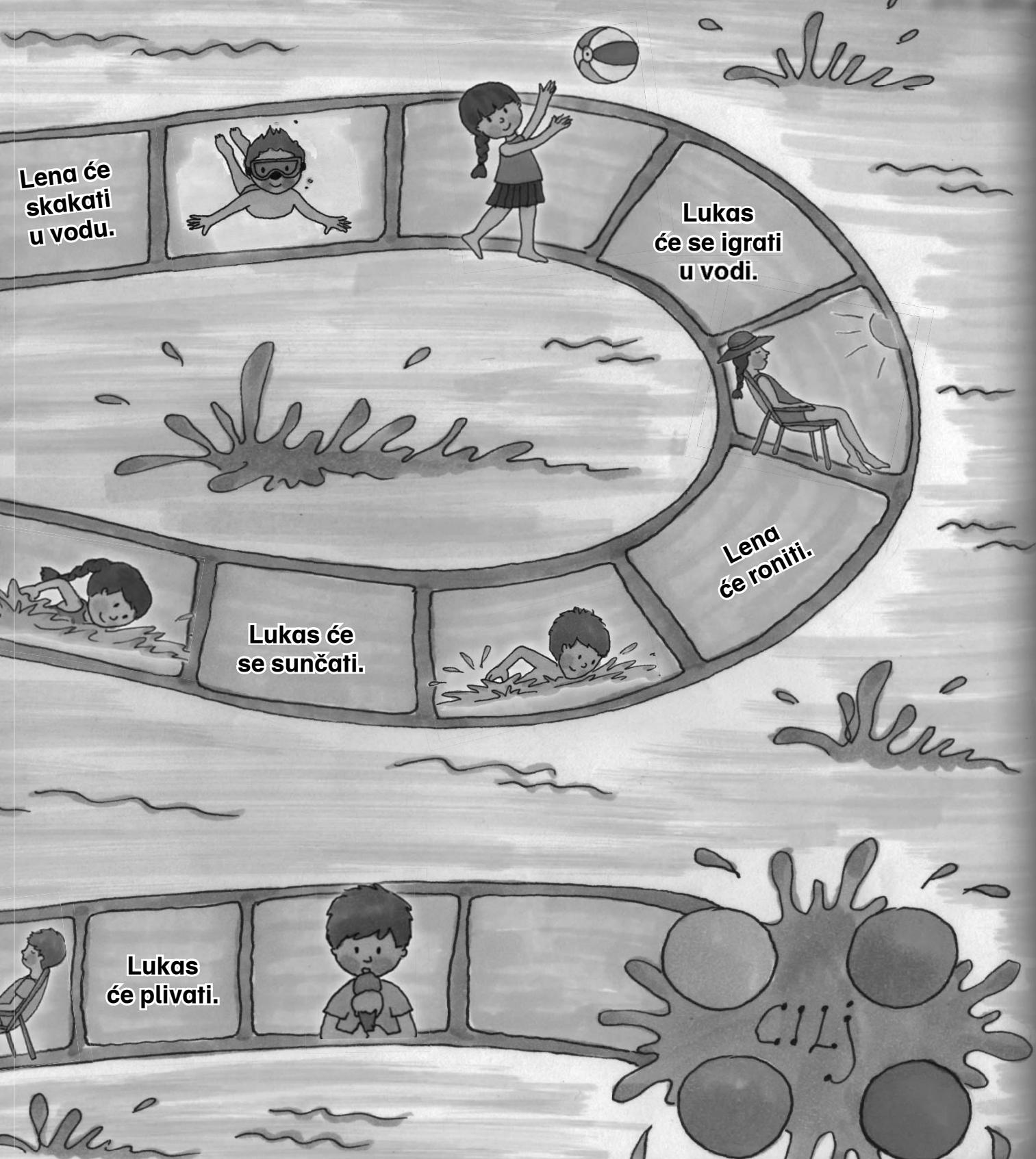

moj novi minimulti

Igra kockom: Lukas i Lena ljubu vodu. Svaki dan u praznućedu onde djelati? Kockaj se, imenuj sliku ili pročitaj rečenice.

amo se!

, stran 13

aznici kad je toplo i sunčeno se voz u kupališće. Ča/Što
j rečenicu glasno. Onda se vozi do odgovarajuće slike!

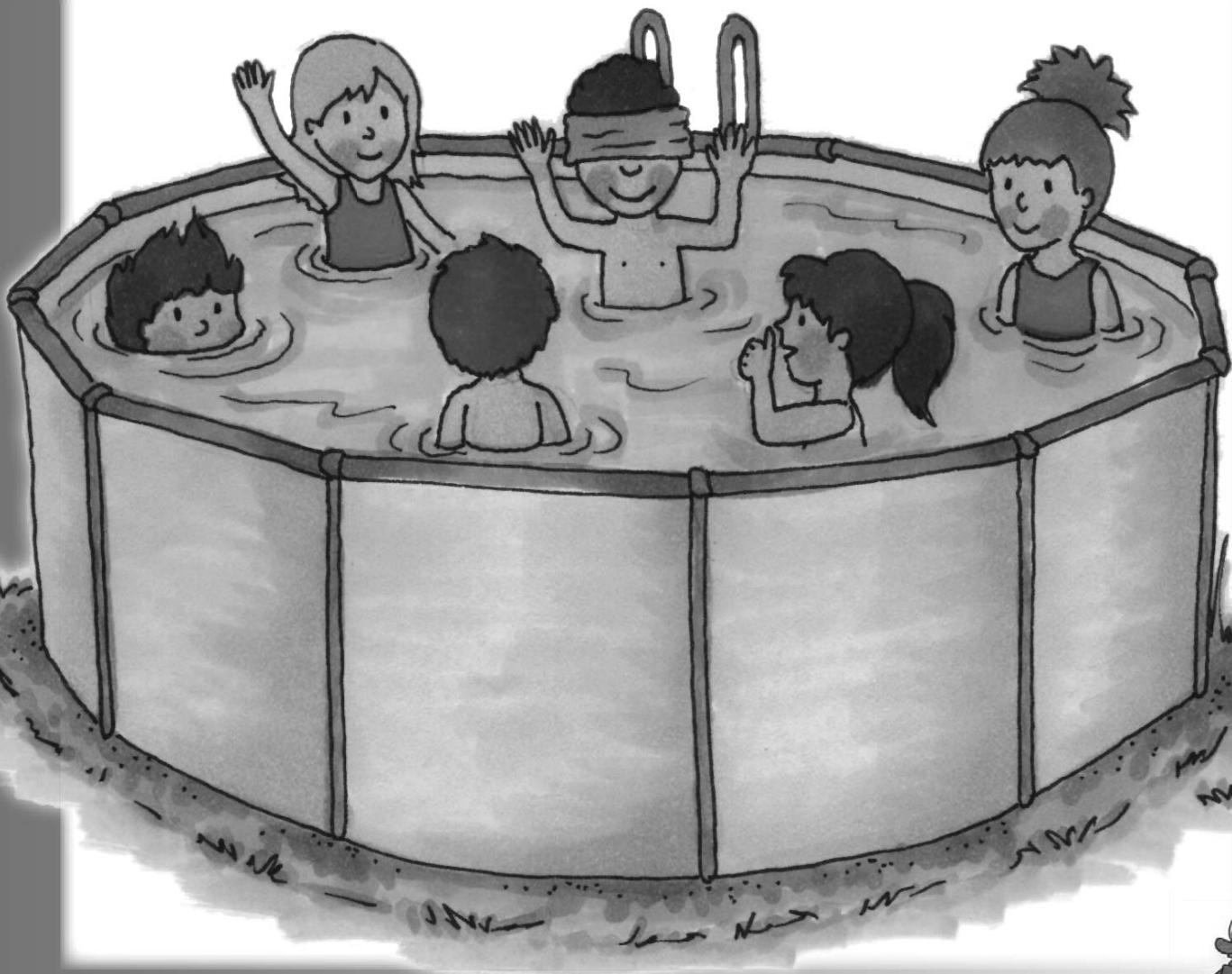
minimulti novi moj

Igra u vodi

U ljeti, kad je vruće, se rado igramo i u vodi.
Probajte ovu igru!

Tiha voda

Jednomu ditetu se zavežu oči, tako da ništa već ne vidi.
Ovo dite sada mora loviti drugu dicu.
Druga dica ali otplivaju tako tiho, kot moguće.
Dite, ko je ulovljeno, si sada mora zavezati oči
i drugu dicu loviti.

Sirup od krhića Čuda veselja!

Ovo tribaš:

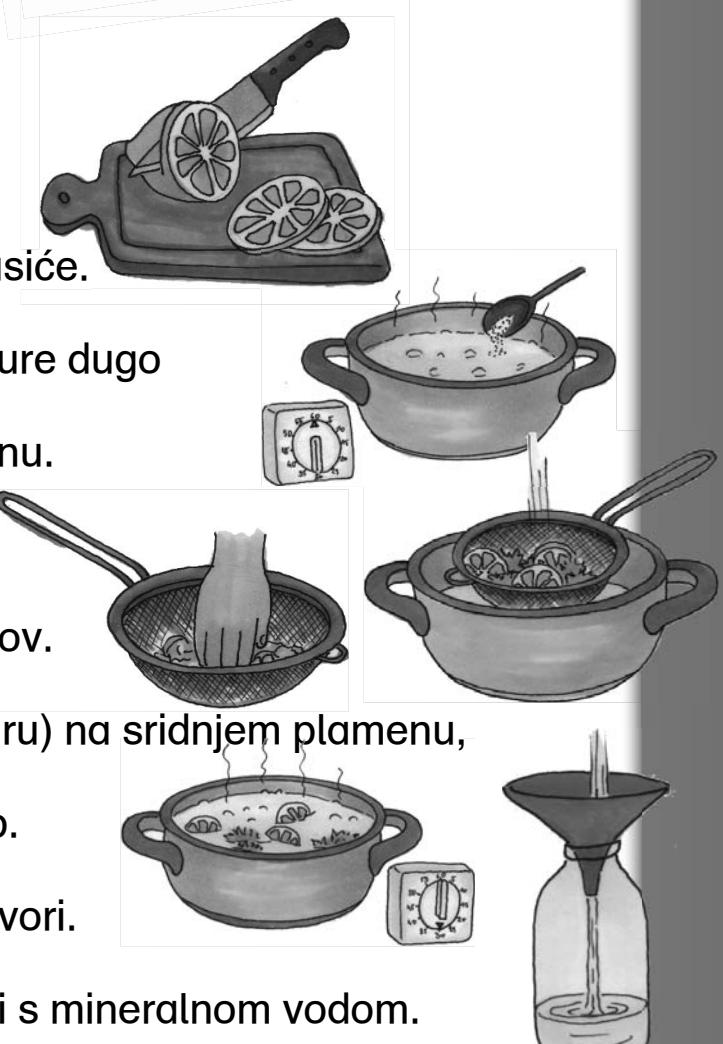
- 100 g cvijeta od krhića (ne oprati!)
- 500 ml vode
- 400 g kafeckoga cukora
- 2 bio-citrone

Cvjeti se nesmu oprati,
ar se zgubi slasni cvjetni prah!

Djelaj ovako:

1. Poriži citrone na krugle kusiće.
2. Kuhaj cvijete i citrone pol ure dugo
u vodi na sridnjem plamenu.
Precidi sve u drugi lonac.
3. Istisni dobro vodu iz cvjetov.
4. Kuhaj sok i cukor (jednu uru) na sridnjem plamenu,
dokle nastane debeli sirup.
5. Napuni sok u flošu i ju zatvori.
6. Mišaj mrzli sok s vodom ili s mineralnom vodom.

k: čitanje
znati čitati i razumiti čitane tekste,
uzimati informacije iz tekstov

minimulti novi moj

Marija je prošla u nebo

Marija je Ježuševa mama.

Ona je za nas katoličanske kršćane jako važna. Kad je ona umrla apoštoli položili su nje tijelo u grob. Drugi dan nje tijelo već nije bilo u grobu. Ježuš je zeo svoju mamu s dušom i s tijelom u nebo. U grobu je dobro dušalo.

Apoštoli su našli lipe kitice i biljke u grobu.

Pravila za plivanje

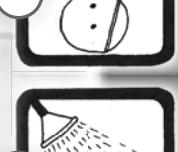
Plivanje je lipo i zdravo, ali more biti i pogibelno!

Pročitaj, nauči i piši u pisanku ova pravila!

Išči na desnoj strani odgovarajuće slike!

1. Moraš biti tjelesno zdrav/a!
2. Pazi uvijek na red u kupališću (Badeordnung)!
3. Tuširaj se i ohladi tvoje tijelo, prije nego stupiš u vodu!
4. Kad ti je hladno, stupi odmah iz vode van!
(pogibeo grčev u mišići)
5. Kod bolesti uha ne smiš skakati u vodu i roniti!
6. S punim želucem se ne smi plivati!
7. Predugo sunčanje je pogibelno za tijelo i kožu!
8. Poufaj se samo toliko, ča/što odgovara tvojemu znanju plivanja i ne nagovaraj druge na bedavosti!
9. Ne skoči nikada u nepoznate dibine i vode!
10. Pazi pri plivanju u morju, jezeru i rijeku!

Ako ova pravila zameš ozbiljno,
onda će ti plivanje biti veliko veselje!

Bistrilišće – projekt iz kemije

Školarice i školari Dvojezične sridnje škole Veliki Borištof su se u kemiji intenzivno bavili čišćenjem vode u bistrilišću. Pohodili su bistrilišće na Gornjoj Pulji, a u nastavi su si i sami načinjili bistrilišće.

Ča je bistrilišće?

Voda koju dan za danom tribamo pri pranju sudja, pri pranju oprave, pri tuširanju, kad idemo na toaletu itd. curi u kanalizaciju, a odanle u bistrilišće. Onde se voda opet očisti. Iz bistrilišća curi voda u potoke, jezera ili kroz čep opet u umivaonik. Tako se voda opet i opet more upotribljavati.

Bistrilišće čisti vodu na mehaničan, na biološki, a na kraju i na kemični način. Pri mehaničnom čišćenju ulovi sito veće stvari (na pr.: papir iz toalete). Pri biološkom čišćenju se najprije odstranu mast i ulje. Onda se još razgradu bakterije i škodne tvari.

Konačno je i kemično čišćenje potrebno, jer kemične tvari kot fosfor se ne moru razgraditi biološki.

čep – Wasserhahn / škodne tvari – Schadstoffe

Ča/Što se djela kaljužom?

Pri čišćenju vode ostane čuda kaljuža. Kad se kaljuž osuši, ga skladu u turme kade počne gnjiti. Pritom nastane metan, koga upotribljavaju za proizvodnju struje. Jedan dio kaljuža se upotribljava u poljodjelstvu za gnjerenje.

kaljuž – Schlamm / gnjiti – faulen

Naše samonačinjeno bistrilišće

Za naše bistrilišće smo tribali četire pehare i jednu kupicu. U pehare smo stavili:

1. filter za kavu
2. aktivni ugljen
3. pjesak
4. šljun

šljun – Kies

Pehare smo postavili jednoga prik drugoga u staklo (glej sliku). Nju smo načinjili tako da smo u vodu umišali zemlje, pjeska i lišća.

Sada nam je još falila muslava voda. Ovu muslavu vodu smo zlijali u gornji pehar.

Odmah je naše bistrilišće počelo djelati. Polako se je voda scidjala kroz različne pehare. U svakom peharu je ostalo nekoliko smrada, a iz poslidnjega pehara je kapala čista voda u kupicu.

muslava voda

k: čitanje
znati čitati i razumiti čitane tekste

minimulti novi moj

Imaju svi dosta čiste vode?

Dvi tretine površine zemlje postoju od vode. Mi moremo ali samo 2,5% vode piti. Slana voda iz morja se ne more piti. Čista voda ka se more piti je izvan toga nepravično podiljena. Kod nas čuda curi. U neki dijeli Afrike nažalost ne. Čuda puti piju onda vodu, ka nije čista, od ke obetežaju. Kod nas u Austriji curi iz čepa čista voda, ku moremo piti. To ali i u cijeloj Europi nije po sebi razumljivo.

Rješenje: _____

Voda, ku dan za danom tribamo pri pranju sudja, pri pranju oprave, pri tuširanju, kad idemo na toaletu itd. curi u potok.	A	B
Svaki stan je priključen na kanalizaciju.	I	T
U bistrilišću se voda čisti na mehaničan, na biološki i na umjetni način.	V	S
Pri mehaničnom čišćenju ulovi sito veće stvari.	T	M
Pri biološkom čišćenju se razgradu bakterije i škodne tvari.	R	O
Pri čišćenju vode ostane čuda kaljuža.	I	Č
Iz kaljuža se dobene fosfor.	S	L
Jedan dio kaljuža se upotribljava u poljodjelstvu za gnjojenje.	I	K
Dvi tretine površine zemlje postoju od vode. Mi moremo ali samo 2,5 % vode piti.	Š	L
Svi ljudi na zemlji imaju dosta čiste vode.	U	Ć
Svagdir u Europi moremo piti vodu iz čepa.	O	E

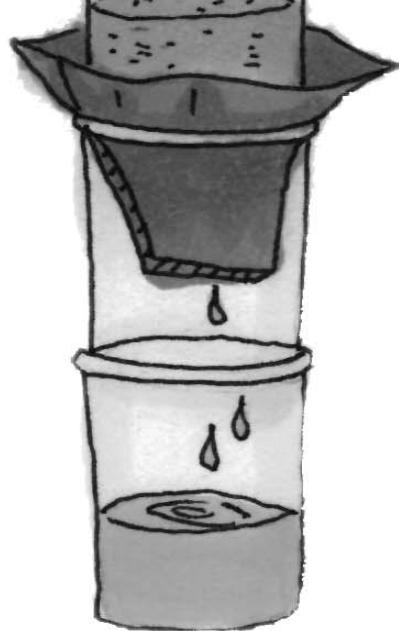
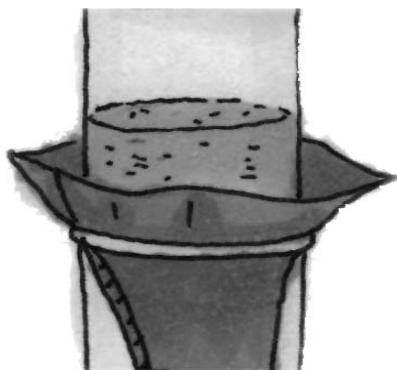
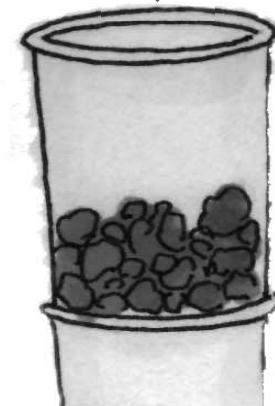
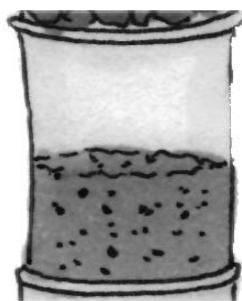
DA NE

Naše samonačinjeno bistrilišće

Napiši, ča moraš staviti u pojedine pehare!

muslava voda

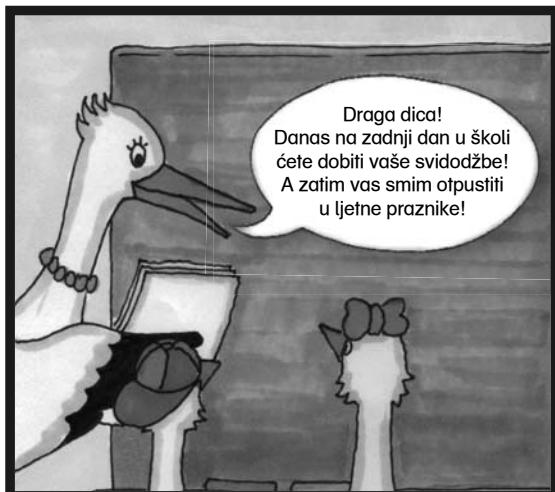

k: uvid u jezik
znati čitati i razumiti čitane tekste

minimulti novi moj

Svidodžba

Naš mali štok/Naša mala roda/gola

Poznate zgrade u Gradišću

U ferija pohodi Memo dvorce i grade u Gradišću.

On projde u Novi Grad i pohodi grad.

On projde u Livku i pohodi grad.

On projde u Fortnavu i pohodi grad.

On projde u Željezno i pohodi dvorac Esterhazy.

On projde u Lanžer i pohodi ruševinu.

On projde u Halbturn i pohodi dvorac.

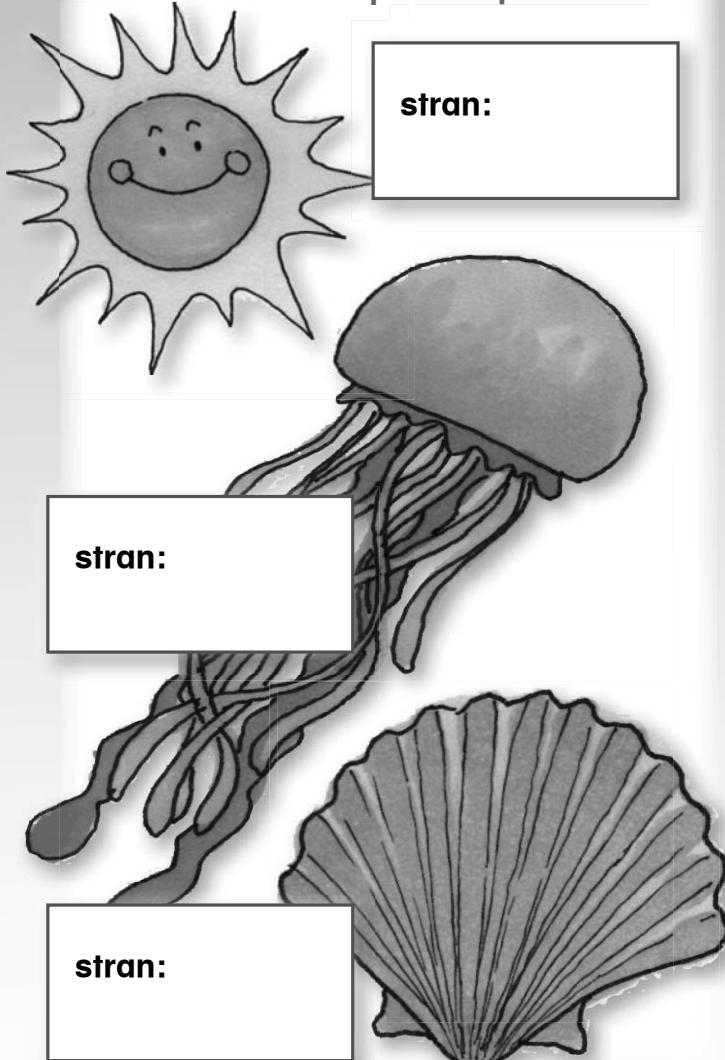
Čitaj dalje u drugom izdanju!

minimulti novi moj

Morje

Išči ove riči i napiši ime pod sliku!

Kazalo

Putovanje - Austrija i susjedske države	2
Putovanje - glavni gradi naših susjedov	3
Veselje s mojimi prijatelji u praznici	4
Ča/Što djelamo rado u praznici?	5
Samoglasnici A-E-I-O-U	6
Pod vodom ili u morju	7
Na odmoru	8
Ljetni praznici	9
Redni broji	10
Mjere za težinu	11
Igra kockom	12
Igra kockom	13
Igra u vodi	14
Sirup od krhića	15
Marija je prošla u nebo	16
Pravila za plivanje	17
Bistrilišće – projekt iz kemije	18
Naše samonačinjeno bistrilišće	19
Imaju svi dosta čiste vode?	20
Naše samonačinjeno bistrilišće	21
Naš mali štrok/Naša mala roda/gola.....	22
Poznate zgrade u Gradišću	23
Morje	24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2022. HNVŠ

Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvatov - <http://www.vhs-croates.at>
VHS der burgenländischen Kroaten in 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum

Odgovorno uredništvo: Arth Elfriede, Bencsics Alexandra, Bosits Martina, Bunyai Štefan, Gabriel Natascha, Imre Manuela, Marlovits Heidemarie, Marlovits Michael, Omischl Martin, Sagmeister-Koch Julia, Varga Marlen, Zsifkovits Silvia

Lektorica: Zrinka Reiter-Kinda, Koordinatorica: Vukman-Artner Karin

Ilustracije: Gabriel Jasmine - Layout i slog: Bunyai Štefan

OpoG minimulti digital: <http://www.bildungsserver.com/schulen/minimulti/default.htm>

Poštanski ured ishodjanja: 7000 Željezno, Tiskara: Wograndl Druck, 7210 Matrštof

Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland, verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

